

تحلیل عوامل اقلیمی و هندسی بر ساختار معماری کاخ چهلستون

صفوراروحی

Sadafgole2008@yahoo.com

1- کارشناسی ارشد دانشگاه هنر اصفهان رشته مرمت و احیای بناهای تاریخی

کارشناسی ارشد دانشگاه اصفهان رشته مدیریت استراتژیک/ دانشجوی دکتری مدیریت استراتژیک

چکیده:

این کاخ در زمان شاه عباس اول احداث گردیده است. بررسی تاریخ شکل گیری استفاده از فرم چهار باغ در باغ ها مشخص میکند که این فرم بیشترین استفاده را داشته است، که این مورد بر روی طراحی باغ چهلستون نیز تاثیر گذاشته است. بین نحوه قرارگیری کوشک و شیوه چیدمان اجزا باغ رابطه مستقیم وجود دارد. پژوهشگران دیگر در بررسی تقسیم بندی باغ ها و نحوه قرار گیری بناهای تاریخی بیشتر به عواملی همچون رویکرد معنوی پرداخته اند. این مقاله برای نخستین بار جنبه های پنهان کاخ چهلستون را به صورت جامع آشکار ساخته تا به شناخت بهتر بناهای تاریخی بپردازد. از سوی دیگر می تواند به شیوه استفاده از اجزا در گذشته و استفاده از آن ها در زمان حال پرداخت. این مقاله بر پایه دادهای کتابخانه ای از یک سو و داده های میدانی از سوی دیگر نهاده شده است. این پژوهش با بررسی اجزا به صورت دقیق ویژگی اصلی کاخ آشکار خواهد شد. این پژوهش بر آن است تا تاثیر این ویژگی های هندسی را در طراحی باغ مورد بررسی قرار دهد. ای پژوهش ابتدا به معرفی تاریخی و کتیبه های اثر پرداخته خواهد شد. سپس این مقاله سعی در بررسی و شناخت همه جانبه این اثر را از قبیل بررسی عکس ها، نقشه های تاریخی موجود از این کاخ، نحوه سایه اندازی بنا، تزیینات کاخ، سازواری ریختی بنا، نوع نقاشی ها به صورت کامل پرداخته است.

کلمات کلیدی: کاخ چهلستون/ فرم چهارباغ/ تزیینات چهلستون/ سایه اندازی /

مقدمه

کاخ چهلستون با شماره ۱۳۷۲ در فهرست آثار تاریخی در طی نشست سی و پنجم سال ۲۰۱۱ به ثبت رسیده است.

در تاریخ ۱۵ دی ۱۳۱۰ با شماره ۱۰۸ به ثبت ملی رسیده است. اگرچه انعکاس ستون های بیست گانه، تالار چهل ستون در حوض مقابل عمارت، مفهوم چهلستون را بیان می کند ولی در حقیقت عدد چهل در ایران، کثرت و تعداد را می رساند و وجه تسمیه عمارت مزبور به چهل ستون به علت تعداد زیاد ستون های این کاخ می باشد. نام قدیم کاخ دولتخانه بوده است. باغ چهل ستون که بالغ بر ۶۷ هزار متر مربع مساحت دارد، در دوره شاه عباس اول احداث گردیده و در وسط آن عمارتی ساخته شده و در سلطنت شاه عباس دوم در ساختمان موجود مرکزی، تغییرات کلی صورت گرفته است. تالار و ایوان این کاخ در پنجمین سال سلطنت شاه